

Foretræde for Børne- og undervisningsudvalget 26. september 2019

AMU TIL TIDEN

Et arbejdsmarked i forandring kræver et stærkt og velfungerende AMU-system

Fra kursusleverandør til kompetencepartner

AMU systemet har eksisteret i snart 60 år og har i den tid udviklet sig fra at være kompetencefundamentet under industriens masseproduktion til at understøtte ordreproducerende virksomheder med efteruddannelse. AMU-skolerne er naturlige sparringspartnere for virksomhederne i forhold til at få virksomhedsudvikling og kompetenceudvikling af medarbejderne til at hænge sammen. I 2019 har 31 % af danske virksomheder anvendt AMU til kompetenceudvikling af deres ufaglærte medarbejdere (Kilde: EVA, Virksomhedssurvey, 2019)

AMU til et arbejdsmarked i forandring

Uden svejsecertifikat, intet svejsearbejde. Uden hygiejnekursus, intet arbejde i kantinen. AMU har gennem en menneskealder været et spejl af forandringerne på det danske arbejdsmarked. AMU er også det hurtigste redskab som vi har i "værktøjskassen". I Danmark kan vi ikke matche arbejdsmarkedets kompetencekrav med nyuddannede unge. Volumen i EUD-uddannelserne er simpelthen alt for lille. Ifølge AEs fremskrivninger vil vi frem mod 2025 have et overskud af ufaglært arbejdskraft på 65.000 personer og 45.000 med en gymnasial uddannelse. På den anden side er der mangel på 70.000 erhvervsfagligt uddannede (Kilde: AE, Ubalancer på arbejdsmarkedet, 2016).

Den grønne omstilling

Den hurtige teknologiske udvikling og den grønne omstilling nødvendiggør løbende om- og opkvalificering af den danske arbejdsstyrke. De nye grønne teknologier (f.eks. bæredygtigt betonbyggeri og systemforskalling, nye brændstoftyper og lign.) medfører nye behov for omskoling og opkvalificering af medarbejdere. De hurtige og fleksible AMU uddannelser er uundgåeligt koblet til de udfordringer, som den teknologiske udvikling og grønne omstilling stiller os over for i fremtiden.

Tilbagetrækningsreform kræver fokus på efteruddannelse og omskoling

Man kan ikke bare forhøje pensionsalderen uden samtidig at have et velfungerende system af arbejdsmarkedsuddannelser, som kan omskole, efteruddanne og dygtiggøre de mange, som på grund af fysisk eller psykisk nedslidning ikke har mulighed for at blive i deres fag. Hver femte HF-medlem tager smertestillende medicin dagligt eller flere gange om ugen for at klare arbejdsdagen. Det svarer til, at cirka 200.000 håndværkere, lagerarbejdere, industriteknikere og andre en eller flere gange om ugen finder pilleglasset frem, før de går på job. (Kilde: Epinion for LO, 2017). Med fremtidens højere pensionsalder får vi ikke bare ét, men flere arbejdsliv. Der bliver brug for et voksen- og efteruddannelsessystem til omskoling af danskerne, så de kan blive på arbejdsmarkedet i længere tid.

Et vakkende uddannelsesberedskab

Det danske uddannelsesberedskab vakler - og den aktuelle situation på arbejdsmarkedsuddannelserne er kritisk. Gennem det seneste årti har AMU-skolerne været genstand for en lang række besparelser og effektiviseringer. Resultatet er, at danskerne efteruddanner sig mindre. Gennem de seneste 15 år er AMU-aktiviteten faldet dramatisk. Ser man bort fra en ekstraordinær høj aktivitet i 2008-2010, så er AMU-aktiviteten faldet med mere end 20 %. (Kilde: EVA, Virksomhedssurvey, 2019). Denne udvikling burde give anledning til en voldsom politisk bekymring.

Konsekvenser af manglende politisk handling

Gennem de seneste ti år har det knebet gevaldigt med investeringslysten hos de danske politikere, når det kommer til arbejdsmarkedsuddannelserne. Dette er paradoksalt, idet samtlige analyser og fremtidsscenerier forudsiger en mangel på kvalificeret arbejdskraft¹.

Konsekvenserne af en manglende politisk prioritering vil være:

- Det bliver sværere for de kortuddannede at fastholde beskæftigelse på arbejdsmarkedet. Risikoen for marginalisering øges
- Mangel på kvalificerede medarbejdere vil medføre øget rekruttering af udenlandsk arbejdskraft
- Arbejdsmarkedsuddannelser ophører og det dobbelte (uddannelses- og beskæftigelsespolitiske) redskab forsvinder fra den politiske "værktøjskasse"

¹ F.eks. analyserne:

- Mangel på Arbejdskraft, [Dansk Arbejdsgiverforening, 2017](#).
- Kvalificeret arbejdskraft i hele Danmark, [Danske Regioner 2016](#).
- Rapport om kvalificeret arbejdskraft, [Danmarks Vækstråd, 2016](#)
- Kvalificeret arbejdskraft til hele landet – fremtidens store udfordring for dansk erhvervsliv, [RegLab 2016](#)
- Danmark kommer til at mangle faglærte - Ubalancer på arbejdsmarkedet, [AE 2016](#)